

schoon woord menigeen leelijke daden bedekt, duizenden prijs te geven aan ongeluk en verderf kan niet prijzenswaardig zijn. Wie dus weet en belijdt dat Jezus Christus is de waarheid en het leven, moet wenschen, dat ook de wereldlijke overheid regeere naar 's Heeren wil en met erkenning van den Zone Gods.

Dus prijsgeving van de gewetensvrijheid? Dus godsdienstoorlogen? Of althans, zoo dit doelmatiger is, zachtkens en ongemerkt ieder verdrongen uit elke betrekking, en zou mogelijk van zijn bestaansmiddelen beroofd, die niet, althans uitwendig, zijne knieën buigt voor den Heer? Maar dan zijn wij gedoemd om in een eeuwigen cirkel te draaien, want dan zal weer even als voorheen het rijk van Christus ontaarden in een wereldlijk rijk, waarin vormendienst en huichelarij om den voorrang kampen, en zal op nieuw de wereldheerschappij in handen komen van hen, die het diepst buigen voor de kerk, omdat zij het meest verslaafd zijn aan de wereld, totdat diezelfde wereld, walgende van al die huichelarij, en kerk en belijders dooreenwarende, op hare beurt de kerk als eene pestis mundi vervolgt, en het zwijgen over den godsdienst tot voorwaarde stelt om in den staat te worden geduld.

Al deze gevolgtrekkingen zouden volkomen juist zijn, zoo de wereld naar de wetten der menschelijke logica werd geregeerd. Maar er is ook een goddelijke logica, en de wijsheid dezer wereld is dwaasheid bij God. God heeft ons in de geschiedenis, in Jezus Christus, in zijne Kerk den weg aangewezen, waarop alleen de verzoening van het schijnbaar onverzoenlijke te vinden is. Het zij mij vergund ook hierop uwe aandacht te vestigen.

Blijkens de boeken des Ouden Verbonds zijn er te allen tijde eenige weinige menschen geweest, die éénen God, als den Schepper van hemel en aarde, vereerden; een God waarmede zij, volgens hun eigen getuigenis, persoonlijk omgingen, tot wien zij spraken, en die tot hen sprak; een heilig wezen, dat geen zonde of ongerechtigheid duldt, de zonde straft en om harentwille volken en menschengeslachten verderft, maar tegelijk als een teeder vader tot bekeering roept; een God eindelijk, die zich aankondigt als den God der Goden, voor wien alle knie zich te buigen heeft.

Onder Mozes wordt het volk, dat van die aanbidders van Jehovah afstamt, tot eene natie vereenigd, en staat voortaan die God tot dat volk